

TASVIRIY SAN'AT DARSLARIDA MILLIY MOTIVLAR VA ZAMONAVIY TEXNOLOGIYALARNI UYG'UNLASHTIRISH METODIKASI

Nasulloyeva Sarvinoz Komiljon qizi

Buxoro Davlat pedagogika instituti

Tasviriy san'at magistratura ta'lim yo'nalishi

1-bosqich magistranti

Annotatsiya: Ushbu maqolada tasviriy san'at darslarida milliy motivlar va zamonaviy texnologiyalarni uyg'unlashtirishning pedagogik usullari tahlil qilinadi. Tadqiqot o'quvchilarda milliy madaniyatni qadrlash, badiiy savodxonlik va ijodiy tafakkurini rivojlantirishga qaratilgan. Shuningdek, mashg'ulotlarda an'anaviy san'at elementlarini raqamli va interaktiv texnologiyalar bilan birlashtirishning samarali metodlari keltiriladi. Maqola pedagoglar va san'at o'qituvchilari uchun amaliy tavsiyalar beradi va darslarning mazmuniy samaradorligini oshirishga yordam beradi.

Kalit so'zlar: Milliy motivlar, Tasviriy san'at, Zamonaviy texnologiyalar, Pedagogik metodlar, Ijodiy mashg'ulotlar, Estetik tarbiya

Tasviriy san'at o'quvchilarda estetik didni shakllantirish, vizual tafakkur va milliy madaniyatni anglashga xizmat qiladi. Har bir millatning o'ziga xos motivlari, ornament va naqsh-uslublari mavjud bo'lib, ular pedagogik jarayonda ijodiy faoliyatning muhim tarkibiy qismi hisoblanadi. Bugungi kunda pedagogik jarayonlarda milliy motivlar va zamonaviy texnologiyalarni uyg'unlashtirish dolzarb masala hisoblanadi.

Mashg'ulotlarda milliy motivlarni qo'llash o'quvchilarda estetik savodxonlikni rivojlantiradi, ijodiy tafakkur va muammolarni hal qilish qobiliyatini oshiradi. Shu bilan birga, zamonaviy texnologiyalar yordamida darslarni interaktiv va qiziqarli qilish mumkin. Loyihaviy ishlar, guruh mashg'ulotlari va ijodiy tajribalar o'quvchilarda mustaqil fikrlash va ijodiy yechimlar yaratish ko'nikmalarini rivojlantiradi.

Mazkur maqolada milliy motivlar va zamonaviy texnologiyalarni tasviriy san'at darslariga samarali integratsiya qilishning metodik usullari tahlil qilinadi, pedagogik tavsiyalar keltiriladi. Ushbu yondashuv o'quvchilarda milliy madaniyatni anglash, ijodiy salohiyatini oshirish va zamonaviy vizual texnologiyalar bilan ishlash ko'nikmalarini shakllantirishga qaratilgan.

Tasviriy san'at darslarida milliy motivlar va zamonaviy texnologiyalarni uyg'unlashtirish o'quvchilarda badiiy did, estetik tafakkur va milliy madaniyatni anglashni rivojlantiradi. Har bir millatning motivlari, naqsh-uslub va ornamentlari o'ziga xos bo'lib, ular tarixiy, madaniy va ma'naviy ahamiyatga ega. Pedagogik jarayonda ushbu elementlarni dars mashg'ulotlariga integratsiya qilish o'quvchilarning vizual savodxonligi va ijodiy tafakkurini oshiradi, ularni milliy qadriyatlar bilan bog'laydi.

Milliy motivlarni mashg'ulotlarga tatbiq etishning birinchi yo'li – ularning tarixiy va madaniy kontekstini tushuntirishdir. O'quvchilarga motivlarning kelib chiqishi, ramziy ma'nosi va shakl xususiyatlari haqida ma'lumot beriladi. Masalan, o'zbek xalq motivlarida ishlatiladigan geometrik va guldor shakllar, qush va hayvonlar tasvirlari bilan bog'liq tarixiy hikoyalar o'quvchilarga batafsil tushuntiriladi. Bu usul orqali o'quvchilar milliy merosni qadrlashni o'rganadilar va milliy identifikatsiya hissi shakllanadi.

Ikkinchi muhim usul – milliy motivlarni amaliy mashg'ulotlarda qo'llashdir. O'quvchilar rasm, kollaj, akvarel, rangli qog'oz va boshqa materiallardan foydalangan holda milliy motivlarni yaratadilar. Shu bilan birga, pedagoglar zamonaviy texnologiyalar, masalan, raqamli tasviriy dasturlar yoki grafik vositalardan foydalanib, an'anaviy motivlarni zamonaviy ijodiy formatlarda aks ettirish imkonini yaratadilar. Bu metod o'quvchilarda ijodiy tafakkur, muammolarni hal qilish va eksperiment qilish qobiliyatini rivojlantiradi.

Loyihaviy va guruh ishlari pedagogik jarayonda samarali vosita hisoblanadi. O'quvchilarga milliy motivlar asosida kichik ijodiy loyihalar yaratish vazifasi berilganda, ular mustaqil ravishda tadqiqot olib boradilar, ma'lumotlarni tahlil qiladilar va ijodiy yechimlarni topadilar. Shu jarayonda guruh ishlari o'quvchilarda jamoaviy hamkorlik ko'nikmalarini, interaktiv muloqot va muammolarni hal qilish qobiliyatini shakllantiradi.

Mashg'ulotlarda milliy motivlarni zamonaviy texnologiyalar bilan uyg'unlashtirish o'quvchilarning vizual tajribasini boyitadi. Masalan, an'anaviy motivlarni rangli qog'oz, tekstura, akril yoki 3D elementlar bilan birlashtirish orqali yangi kompozitsiyalar yaratish mumkin. Shu bilan birga, o'quvchilar raqamli tasviriy dasturlar yordamida ornamentlar va motivlarni interaktiv formatda loyihalash imkoniga ega bo'ladilar. Bu jarayon ularning vizual tafakkur, dizayn va kreativ yondashuvlarini rivojlantiradi.

O'quvchilarning yosh xususiyatlari va individual qobiliyatlarini hisobga olgan holda mashg'ulotlarni tashkil etish muhimdir. Boshlang'ich sinflarda oddiy va tushunarli motivlar bilan ishlash, o'rta va yuqori sinflarda esa murakkab loyihaviy ishlar, raqamli va interaktiv texnologiyalar bilan ishlash tavsiya etiladi. Shu yo'l bilan o'quvchilarning qiziqishi oshadi va ijodiy salohiyati rivojlantiriladi.

Milliy motivlar va zamonaviy texnologiyalarni uyg'unlashtirish jarayonida o'quvchilarga ijodiy erkinlik va eksperiment qilish imkonini berish zarur. Pedagoglar o'quvchilarga turli materiallar, ranglar, shakllar va texnikalarni sinab ko'rishga ruxsat berishi kerak. Bu usul o'quvchilarda muammolarni hal qilish va ijodiy yechimlarni topish qobiliyatini oshiradi.

Shuningdek, interaktiv metodlar va multimediya vositalarini qo'llash mashg'ulotlarni qiziqarli va samarali qiladi. O'quvchilar video materiallar, raqamli prezentatsiyalar va onlayn resurslar yordamida milliy motivlar va naqshlarni

o'rganadilar. Bu nafaqat vizual tajribani boyitadi, balki o'quvchilarni mustaqil tadqiqot qilishga va zamonaviy texnologiyalar bilan ishlashga o'rgatadi.

Natijada, tasviriy san'at mashg'ulotlarida milliy motivlar va zamonaviy texnologiyalarni uyg'unlashtirish o'quvchilarning estetik didini oshiradi, milliy madaniyat va qadriyatlarni anglashga yordam beradi, ijodiy tafakkur va muammolarni hal qilish qobiliyatini rivojlantiradi. Ushbu yondashuv pedagoglarga mashg'ulotlarni zamonaviy va milliy qadriyatlarni hisobga olgan holda tashkil etish imkonini beradi va o'quvchilarda badiiy va ijodiy salohiyatni samarali oshiradi.

Tasviriy san'at darslarida milliy motivlar va zamonaviy texnologiyalarni uyg'unlashtirish pedagogik jarayonning samarali usuli hisoblanadi. Bu yondashuv o'quvchilarda milliy madaniyatni anglash, estetik didni rivojlantirish va ijodiy tafakkurini oshirishga xizmat qiladi. Mashg'ulotlarda milliy motivlar yordamida loyihaviy va guruh ishlari tashkil etish o'quvchilarda mustaqil fikrlash, muammolarni hal qilish va ijodiy yechimlar yaratish qobiliyatini rivojlantiradi. Shu bilan birga, zamonaviy texnologiyalarni qo'llash o'quvchilarning vizual tajribasini kengaytiradi va darslarni interaktiv va qiziqarli qiladi. Natijada, pedagoglar mashg'ulotlarni zamonaviy yondashuvlar va milliy qadriyatlarni uyg'unlashtirgan holda tashkil etish orqali o'quvchilarning badiiy va ijodiy salohiyatini samarali oshirishga erishadilar.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Шавди́ров С. А. Подготовка будущих учителей к исследовательской деятельности //Педагогическое образование и наука. – 2017. – №. 2. – С. 109-110.
2. Shavdirov S. A. Selection Criteria of Training Methods in Design Fine Arts Lessons //Eastern European Scientific Journal. – 2017. – №. 1. – С. 131-134.
3. Shovdirov S. Analyzing the sources and consequences of atmospheric pollution: A case study of the Navoi region //E3S Web of Conferences. – EDP Sciences, 2024. – T. 587. – С. 02016.
4. Shavdirov S. Method of organization of classes in higher education institutions using flipped classroom technology //AIP Conference Proceedings. – AIP Publishing LLC, 2025. – T. 3268. – №. 1. – С. 070035.
5. Шавди́ров С. А. Ўқувчиларда тасвирий саводхонликка оид ўқув компетенцияларини шакллантиришнинг педагогик-психологик жиҳатлари //Современное образование (Узбекистан). – 2017. – №. 6. – С. 15-21.
6. Shovdirov S. A. Tasviriy san'atni o'qitishda o'quvchilarning sohaga oid o'quv kompetensiyalarini shakllantirish omillari //Inter education & global study. – 2024. – №. 1. – С. 8-14.
7. Ibraimov X., Shovdirov S. Theoretical Principles of The Formation of Study Competencies Regarding Art Literacy in Students //Science and innovation. – 2023. – T. 2. – №. B10. – С. 192-198.

8. Шавдиров С. А. ИЗОБРАЗИТЕЛЬНОМУ О. И ПРИКЛАДНОМУ ИСКУССТВУ //INTERNATIONAL SCIENTIFIC REVIEW OF THE PROBLEMS AND PROSPECTS OF MODERN SCIENCE AND EDUCATION. – 2018. – С. 84-85.

9. Shovdirov S. TASVIRIY SAVODXONLIKKA OID O‘QUV KOMPETENSIYALARNI SHAKLLANTIRISHDA O‘QUVCHILARNI MANTIQUIY VA ABSTRAKT FIKRLASHGA O‘RGATISH //Евразийский журнал академических исследований. – 2023. – Т. 3. – №. 12. – С. 193-196.

10. Baymetov B. B., Shovdirov S. A. Methods of Organizing Practical and Theoretical Classes for Students in The Process of Teaching Fine Arts //International Journal on Integrated Education. – 2023. – Т. 4. – №. 3. – С. 60-66.